

VOORSTEL AAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE ROERMOND

Onderwerp: Oprichting Werkmaatschappij Groenonderhoud en reiniging openbare ruimte

Zaaknummer: 55298-2021

Datum: 31 augustus 2021

Inleiding

Op 4 februari 2020 heeft het college besloten om voor de uitvoering van het gemeentelijke groenonderhoud en de reiniging een scenario uit te laten werken van een werkorganisatie in de vorm van een overheidsvennootschap (BV). Ter uitvoering van dat besluit is aan PTC Groep de opdracht verstrekt tot uitwerking van een businesscase, inclusief financiële doorvertaling, en plan voor inrichting voor deze werkmaatschappij. Deze documenten zijn opgeleverd als basis voor vervolgbesluitvorming over de verdere uitvoering. Op 24 september 2020 heeft uw raad ingestemd met de uitvoering van de uitgewerkte businesscase en plan voor inrichting voor een werkmaatschappij voor de uitvoering van gemeentelijke groenonderhoud en reiniging. Vervolgens is een kwartiermaker aangesteld om uitvoering te geven aan het verdere inrichtingsproces.

Voor de inrichtingsfase is de projectstructuur van de businesscase voortgezet met de bestaande stuurgroep, kernteam en adviesteam. Vanuit deze projectstructuur is in het afgelopen jaar uitvoering gegeven aan de acties- en activiteiten, zoals opgenomen in het plan voor inrichting. Op 13 juli 2021 is de klankbordgroep Westrom, bestaande uit een afvaardiging van de raad, geïnformeerd over de stand van zaken.

Met dit voorstel vragen wij u te besluiten tot: (1) het beschikbaar stellen van een krediet, (2) in te stemmen met de begrotingswijziging zoals opgenomen in dit voorstel voor de dekking van het exploitatietekort van 2021 en (3) in te stemmen met het uitgangspunt voor de dekking van de exploitatie vanaf 2022 als uitvloeisel van uw budgetrecht. Verder wordt kort ingegaan op de (separate) procedure 'wensen en bedenkingen' in verband met definitieve collegebesluitvorming over oprichting van de werkmaatschappij.

Argumenten

Beschikbaarstelling krediet

Er is een inventarisatie gemaakt door de Westrom Groen BV, kwartiermaker en BOR, van de benodigde investeringen voor de werkmaatschappij om het werk uit te kunnen voeren. Op basis hiervan is een inschatting gemaakt van het gewenste investeringsniveau in 2021, namelijk € 500.000,-. Voor de benodigde investeringen is voorgesteld om deze middelen als startkapitaal beschikbaar te stellen aan de overheidsvennootschap in de vorm van een Agio-reserve. De Raad wordt gevraagd om hiervoor in 2021 een krediet van € 500.000 beschikbaar te stellen (balansmutatie).

Met deze investering kan de vennootschap invulling geven aan de opgave om integraal onderhoud van de openbare ruimte te combineren met het duurzaam bieden van werk aan arbeidsmarktdoelgroepen van Roermond conform de volgende uitgangspunten:

1. Huidige SW-medewerkers behouden hun werk;
2. De kwaliteit van het onderhoud conform gestelde norm;
3. Bijdragen aan arbeidsparticipatie;
4. Beheer van het groen en reiniging wordt blijvend ingezet als werkgelegenheid voor de doelgroep van mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Concreet betekent dit dat bij uitstroom van SW- medewerkers er herbezetting plaatsvindt met mensen uit de Participatie wet en de banenafpraak.
5. Financieel acceptabel (ruimte en sociaal);
Een marktconforme prijs in relatie tot de kwaliteit. Er wordt een integraal optimaal effect beoogd, voor zowel onderhoud als sociale componenten.
6. Rekening houden met de impact op de organisatie;
De complexiteit van uitvoering en impact op de gemeentelijke organisatie voor realisatie op gekozen scenario.
7. Passend binnen de organisatieontwikkeling bij de gemeente Roermond;
Roermond wil, als zogenaamde regie-gemeente, de uitvoering zoveel mogelijk op afstand plaatsen, zodat de gemeentelijk organisatie zelf compact kan blijven om regie te kunnen behouden en zich zo te kunnen richten op beleid en opdrachtgeverschap.
8. Marktconforme inleenvergoeding;
Deze is vastgesteld op € 12.500,- per medewerker.
9. Positief voor imago, vanuit werk en zorg voor de doelgroep;
10. Draagvlak bij stakeholders.

Volledigheidshalve is in de bijlage een voortgangsdokument bijgevoegd, waarin de stand van zaken van de inrichting van de werkmaatschappij is opgenomen.

Kantttekeningen en risico's

1.1 De groep SW-ers wordt steeds kleiner, omdat er immers alleen nog uitstroom plaatsvindt.

Herbezetten van de SW-medewerkers met mensen vanuit de Participatiewet is een logische stap en dit is ook het streven. Vanwege een krappe arbeidsmarkt is personeel in het groenonderhoud lastig te vinden. Dit is enerzijds een kans voor de doelgroep anderzijds is er een risico dat personeel ook binnen de doelgroep van de Participatiewet moeilijk gevonden kan worden. Vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid van het groenbedrijf, gemeenten en Westrom zullen we ervoor moeten zorgen dat er voldoende instroom is vanuit de Participatiewet.

1.2 Er wordt een stijging in de kosten voor groenonderhoud verwacht.

Zoals eerder in het raadsvoorstel van 24 september 2020 aangegeven is sprake van een stijging in de kosten voor groen onderhoud. Deze prijsstijging staat los van het gekozen scenario en heeft te maken met kostenstijging in de uitvoering, waaronder personele kosten, veranderingen in de techniek en wetgeving en de marktwerking. Deze kostenstijging is via de reguliere begrotingscyclus opgevoerd in de begroting voor 2021 als autonome ontwikkeling. De gekozen strategie om het groenonderhoud uit te voeren in combinatie met arbeidsmarktdoelgroepen in de vorm van een overheid BV is op basis van een gedegen afweging van verschillende scenario's de beste keuze voor de gemeente Roermond. Deze keuze brengt tegelijkertijd meer (begeleidings)kosten met zich mee, dan wanneer het commercieel in de markt gezet zou worden. Maar hierdoor is wel de doelgroep aan het werk en levert veel maatschappelijk rendement op voor zowel de doelgroep als de gemeente.

1.3 Ondernemersrisico Overheidsvennootschap

Als enig aandeelhouder lopen we als gemeente het volledige risico. Eventuele negatieve bedrijfsresultaten zullen (in de opstartfase) door de gemeente betaald moeten worden, temeer gezien de BV in beginsel nog geen reserves heeft.

Financiële gevolgen

Financieel perspectief uitvoering groenonderhoud met doelgroepen

De businesscase (juli 2020) laat vanaf 2022 een integraal en positief financieel beeld zien, mits voldoende maatregelen worden genomen voor de genoemde risico's. We gaan voor kwalitatief onderhoud met hoge sociale opbrengst tegen acceptabele kosten.

Dekking

Resultaat 2021 Westrom Groen BV

- Bij de verlenging van het contract met Westrom Groen BV tot 1 januari 2022 is afgesproken dat de gemeente Roermond garant staat voor het eventuele negatieve resultaat van Westrom Groen BV in 2021. Uit de meest recente prognose blijkt dat in 2021 een negatief resultaat wordt verwacht van -€ 363.000,-. Het uiteindelijke negatieve resultaat zal financieel gedekt moeten worden. Hiervoor zijn nog geen middelen opgenomen in de begroting 2021. Dit tekort wordt normaal gesproken meegenomen bij de bestuursrapportage 2021. Vooruitlopend daarop is het voorstel om de egaliseringsreserve sociaal domein in te zetten als dekking. Hierbij hoort onderstaande begrotingswijziging:

Begrotingswijziging				
Toelichting op de financiële gevolgen: verwacht resultaat westrom groen BV				
Veranderingen in de baten en lasten				
Omschrijving	2021	2022	2023	2024
62363 Inrichten overheid BV	363.000			
50537 Dekking claim participatie	-/- 363.000			
Wijzigingen in reserves/voorzieningen en aanvraag investeringskredieten				
Omschrijving	2021	2022	2023	2024
50537 Claim participatie	-/- 363.000			

Investerings (agio-reserve)

- Er zijn geen jaarlijkse kapitaallasten (rente en afschrijving) van toepassing op de kapitaalverstrekking. Het beschikbaar stellen van dit krediet betreft een balansmutatie. Terugbetaling aan de gemeente van deze storting kan gebeuren mits de vennootschap aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen.

Exploitatie overheidsvennootschap

- In de businesscase is een prognose van de structurele inkomsten en uitgaven voor de komende 5 jaren inclusief investeringen opgenomen. Bij de begroting 2021 zijn als autonome ontwikkeling de prijsstijgingen voor groen onderhoud en reiniging opgenomen. In 2021 is de financiële prognose van de businesscase geactualiseerd. De financiële dekking in de begroting van de gemeente Roermond zal aan moeten sluiten op deze geactualiseerde businesscase van de overheidsvennootschap.

- Er is een verschil ontstaan tussen prognose businesscase en de begroting 2022 e.v. van € 462.000,-, omdat de begeleidingskosten en de materiaalkosten van de incidentele deelopdrachten nog niet in de begroting zijn verwerkt. Dit verschil zal als autonome ontwikkeling worden ingediend bij de begroting 2022. De beleidskeuze om te komen tot een overheidsvennootschap groenonderhoud en reiniging i.c.m. arbeidsmarktdoelgroepen is reeds gemaakt in de collegevergadering van respectievelijk 4 februari 2020 en 21 juli 2020 en de raadsvergadering van 24 september 2020 op basis van een uitgewerkte businesscase.

Communicatie en participatie

Oprichting van de werkmaatschappij (separate procedure 'wensen en bedenkingen').

- Oprichting van de werkmaatschappij (besloten vennootschap) is een bevoegdheid van het college. Alvorens het college van deze bevoegdheid gebruik maakt kan uw raad eventuele wensen en bedenkingen naar voren te brengen (artikel 160, tweede lid Gemeentewet). Uw raad wordt uitgenodigd om eventuele wensen en bedenkingen uiterlijk op de dag van raadsbehandeling van dit voorstel kenbaar te maken.
- In de bijlage treft u de ontwerpakte aan met betrekking tot de inrichting van de werkmaatschappij. Het college zal bij de definitieve besluitvorming inzake de akte de eventueel door uw raad uit te brengen wensen en bedenkingen betrekken.

Communicatie extern

- De directie van Westrom en de manager van Westrom Groen BV worden na besluitvorming geïnformeerd. De directie informeert vervolgens het bestuur van Westrom;
- De betreffende medewerkers van de Westrom, die terecht gaan komen in de overheidsvennootschap, en de inwoners van Roermond worden geïnformeerd.

Uitvoering en evaluatie

Na besluitvorming door uw raad zullen de voorbereidingen die er op gericht zijn dat de vennootschap met ingang van 1 januari 2022 operationeel is onverkort worden voortgezet. Dit betekent onder andere werving van de eerste (directeur-)bestuurder en het bereiken van concept-afspraken over de dienstverlening die de vennootschap gaat verrichten alsmede over randvoorwaardelijke zaken, zoals financiën, materieel, personeel, huisvesting en overige faciliteiten. Het college zal een definitief besluit nemen omtrent oprichting van de werkmaatschappij, gevolgd door het passeren van de notariële akte van oprichting en het definitief maken en formaliseren van de afspraken.

Burgemeester en wethouders van Roermond,

De secretaris,

ir. J.A.G.M. van Aaken

De burgemeester,

M.J.D. Donders – de Leest

Bijlagen

- Bijlage 1: Ontwerp oprichtingsakte
Bijlage 2: Voortgangsdokument plan inrichting werkmaatschappij Groenonderhoud en reiniging openbare ruimte
Bijlage 3: Raadsbesluit Werkmaatschappij Groenonderhoud en reiniging openbare ruimte